

53. איתמר, תפלת ששקטה במחשבת חוץ לזמנה, אם עלתה לא תרד.
 54. שחטה במחשבת חוץ למקומה, רבא אמר תרד. רבה אמר לא
 55. תרד. מבאר הגמרא: רבא סובר ברבי יהושע לפי רבי יהודה,
 56. שדימה חוץ למקומו לבעל מום, ובעל מום אם עלה ירד. ורבה סובר
 57. ברבי אליעזר לפי רבי יהודה, שדימה חוץ למקומו לחוץ לזמנו, ולכן
 58. לא תרד. והדר ביה רבה לגביה דרבא - וחזר בו רבה יהודה לרבא,
 59. שתרד במחשבת חוץ למקומו, מדהדר ביה - מחמת שחזר בו רבי
 60. אליעזר לגביה דרבי יהושע.
 61. הגמרא מביאה לשון אחרת בענין זה: ואיכא דאמרי, אף על גב
 62. דהדר ביה רבי אליעזר לגביה דרבי יהושע, מכל מקום רבה לגביה
 63. דרבא לא תרד ביה. וטעם החילוק, ה"מ הוא דקאמר ליה - דווקא
 64. לענין קידוש הלחם, אמר רבי יהושע לרבי אליעזר דנזננו את שלא
 65. במקומו משלא לשמו, שלא קדש הלחם, ומכח טענה זו חזר בו רבי
 66. אליעזר. אבל תבא - לענין אם עלתה שאמר רבה שלא תרד, אי
 67. דיינית ליה - אם תלמדנו משלא לשמו, הרי אם עלתה לא תרד,
 68. כמבואר בובחים (פד).
 69. שנינו במשנה: שקטה שלא לשמה [וכו'] וכן איל המילואים וכן
 70. כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן לא קדש הלחם. אמר רב פפא, יש
 71. להקשות, ששבק תנא דידן - עזב התנא של משנתנו, איל נזיר
 72. דשכתי - שהוא מצוי, שנוהג לדורות, [נקיט - ותפש] איל
 73. המילואים, אף שהיו רק לחנוכה המשכן. מיישבת הגמרא: ותנא
 74. דידן, עיקר מילתא נקט - תפש את עיקר הדבר, שאיל המילואים
 75. היה הקרבן הראשון שקרב עם לחם, והוא הדין לאיל נזיר.

משנה

76. המביא עולת בהמה או שלמים, מביא עמם סולת ויין לנסכים.
 77. המשנה עוסקת בנסכים שנמצא זבחם פסול: הנסכים שקדשו בבלי
 78. שרת, ונמצא שהזבח שבאו עמו פסול, אם יש בבית המקדש באותו
 79. היום זבח אחר החייב בנסכים, יקריבו עמו. ואם [לאו] [לנו] - ואם
 80. עבר עליהם הלילה בלא שהוקרבו עם זבח אחר, יפסלו בלינה.
 81.

גמרא

82. הגמרא דנה כיצד הנסכים מתקדשים: אמר זעירי, אין הנסכים
 83. מתקדשין לענין שיפסלו בלינה ובידא, אלא בשחיטת הזבח שבאו
 84. עמו, אבל קודם השחיטה אינם קדושים ואף שהונחו בכלי שרת. מאי
 85. מעמיא, אמר רבא [ויקרא כג לו] זבח ונסכים, ומשמע, שהנסכים
 86. תלויים בזביחה.
 87. מקשה הגמרא: תנן, הנסכים שקדשו בבלי ונמצא זבח פסול, אם
 88. יש זבח אחר יקריבו עמו, ואם [לאו] [לנו], יפסלו בלינה. מאי לאו
 89. דאיפסיל הזבח בשחיטה, ואם כן, לא התקדשו הנסכים על ידי
 90. השחיטה הפסולה, ומדוע נפסלו בלינה. מתרצת הגמרא: לא,
 91. דאיפסיל בנזיקה וכבר התקדשו הנסכים בשחיטה.
 92. מבררת הגמרא: במאן - כשיטת מי הם דברי זעירי שהנסכים
 93. מתקדשים בשחיטה לבדה, ברבי, דאמר שני דברים הפתירין את
 94. הבשר, כגון שחיטה וזריקה, מעלין [מקדשים] זה בלא זה.
 95. דוחה הגמרא: אפילו תימא שדבריו הם כרבי אליעזר ברבי שמעון
 96. הסובר שאין מקדשים אלא בשחיטה וזריקה יחד, לפי שרבי אלעזר
 97. דיבר כשהזריקה היתה פסולה, כגון שזרק שלא לשמה, אבל תבא -
 98. כאן, שאמר זעירי שקדשו הנסכים בשחיטה לבדה, במאי עסקינן,
 99. כגון שאחר השחיטה קיבל דמן בבוס, ונשפך הדם על הקרקע ולא
 100. נעשית הזריקה כלל,
 101.

1. שקטה ונמצאת בעלת מום, רבי אליעזר אומר קדש הלחם, רבי
 2. יהושע אומר לא קדש, דברי רבי מאיר.
 3. אמר רבי יהודה, לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על תורה
 4. שקטה ונמצאת מריפה, שלא קדש הלחם, שהרי היה הפסול
 5. קודם שחיטה ודאי שאין בקרבן קדושה, וכן לא נחלקו על תורה
 6. ששחטה במחשבת חוץ לזמנו, שקדש הלחם, שמחמת שיש חשיבות
 7. לזריקת דמו לענין שמרצה לפיגולו, לכך פשוט שאם עלה על
 8. המזבח שוב לא ירד, ולכן ודאי שהוא מקדש את הלחם. וכן לא
 9. נחלקו על בעל מום שלא קדש הלחם, לפי שפסולו קודם שחיטה.
 10. ועל מה נחלקו, על השוחט את התודה במחשבת חוץ למקומו,
 11. שרבי אליעזר אומר, קדש הלחם, ורבי יהושע אומר, לא קדש. אם
 12. כן משנתנו היא כרבי מאיר, הסובר שמחלוקת רבי אליעזר ורבי
 13. יהושע היא בשחטה ונמצאת בעלת מום.
 14. רבי יהודה מביא לפי שיטתו, כיצד ביאר רבי אליעזר ורבי יהושע
 15. את טעמיהם. ממשיכה הברייתא: אמר רבי אליעזר, הואיל וחזין
 16. לזמנו פסול, וכן חזין למקומו פסול, נמצא שפסולים אלו דומים
 17. ויש ללמוד זה מזה, מה חזין לזמנו אף שהקרבן פסול ודאי קדש
 18. הלחם, מחמת שמרצה לפיגולו, לכך אף חזין למקומו, אף שהקרבן
 19. פסול, קדש הלחם. אמר רבי יהושע, הואיל וחזין למקומו פסול,
 20. וכן קרבן בעל מום פסול, לכך יש ללמוד זה מזה, מה בעל מום לא
 21. קדש הלחם, אף חזין למקומו לא קדש הלחם.
 22. אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע, אני דמיתיהו את חוץ למקומו
 23. לחזין לזמנו, ואתה דמיתו לבעל מום. נראה למי דומה, ומיהדומה
 24. נלמד בבנין אב, אם דומה לחזין לזמנו, נדוננו מחזין לזמנו. ואם
 25. דומה לבעל מום, נדוננו מבעל מום.
 26. התחיל רבי אליעזר לדון, דנין חוץ למקומו שהוא פסול מחשבה,
 27. מחוץ לזמנו שאף הוא פסול מחשבה, ואין דנין פסול מחשבה,
 28. מבעל מום שהוא פסול הגוף. התחיל רבי יהושע לדון, דנין חוץ
 29. למקומו שהוא פסול שאין בו ברת לאוכל מבשר הקרבן, מבעל מום
 30. שאף הוא פסול שאין בו ברת, ואל יזכית חוץ לזמנו שהוא פסול
 31. שיש בו ברת. וסוף רבי יהושע ואמר לרבי אליעזר, ועוד, נדוננו
 32. לחוץ למקומו מהשוחט את הקרבן שלא לשמו, שדומה הוא לחוץ
 33. למקומו בשני הדברים, גם שהוא פסול מחשבה וגם שאין בו ברת,
 34. ובשחטה שלא לשמה כולם מודים שלא קדש הלחם. ושתק רבי
 35. אליעזר, שלא מצא תשובה, והודה לרבי יהושע.
 36. מקשה הגמרא: ורבי מאיר שטובר שלפי רבי אליעזר שחטה ונמצאת
 37. בעלת מום קדש הלחם, מאי שנא שקטה ונמצאת מריפה, דהוי
 38. פסולו קודם שחיטה, ולכן אם עלה למזבח ירד ולא קדש הלחם,
 39. ומאי שנא שקטה ונמצאת בעלת מום, דלא הוי פסולו קודם
 40. שחיטה ואם עלה לא ירד וקדש הלחם, והרי אף בעל מום פסולו
 41. קודם שחיטה.
 42. מתרצת הגמרא: הברייתא מדברת בדוקין שפגעין, שהוא מעין קרום
 43. דק המכסה על העין, ואליבא דרבי עקיבא, דאמר שבמום זה אם
 44. עלו למזבח לא ירדו, ומחמת שיש להם קדושה לענין שלא ירדו,
 45. קדש הלחם בשחיטתם.
 46. מבאר הגמרא את הדעה החולקת: (ורבי יהושע) [ואידך] - ורבי
 47. יהודה שאמר שכולם מודים בבעל מום שלא קדש הלחם סובר, פי
 48. אמר רבי עקיבא אם עלו לא ירדו במום של דוקין שבעין, בפסולא
 49. דגופיה - לגבי הפסול של הקרבן עצמו, שעדיין קדושתו עליו
 50. להכשירו בדיעבד אם עלה למזבח, אבל לקדושי לחם, לא - מודה
 51. רבי עקיבא שאין קדושתו חזקה דיה לענין זה.
 52. הגמרא מביאה מימרא השייכת למחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע:

61 לתנאי בית דין. אבל בנסכים, אם לא יתנו בית דין שיקרבו עם זבח
62 אחר, יפסלו בלינה וישרפו, ולכך מודה רבי שמעון שלב בית דין
63 מתנה עליהם.

משנה

64 המשנה מבארת דיני לחמי תודה, בולד התודה, תמורתה, וחילופה:
65 ולד תודה – הפריש תודה מעוברת וילדה, ומקריב גם את הולד, וכן
66 תמורתה – כשהתודה קיימת לפנינו, והביא בהמה אחרת ואמר תהא
67 זו תמורת התודה, שתיהן קדושות, והקריב גם את התמורה, וכן
68 הפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה,
69 והקריב אחת ואחריה את חברתה, בכל שלשה אופנים אלו רק
70 התודה עצמה טעונה לחם, אבל כשהוסיף והקריב את הולד או
71 התמורה או החליפין אינה טעונה לחם. שפאמר (תקרא ז יב) 'והקריב
72 על זבח התודה חלות וגו', ומשמע שרק התודה טעונה לחם, ולא
73 ולדה ולא חילופה ולא תמורתה טעונים לחם, אלא קרבים ללא
74 לחם.

גמרא

75 התבאר שכשיש תודה וולדה (או תמורתה או חילופה), מקריב את
76 שתיהן, אך רק התודה טעונה לחם. הברייתא דורשת דינים אלו
77 מהפסוק (תקרא ז יב), 'אם על תודה יקריבנו, והקריב על זבח התודה
78 חלות מצות בלולת בשמן' וגו'; תנו רבנן, מהו אומר 'אם על תודה
79 יקריב' (אם על תודה יקריב), הרי תיבת 'יקריבנו' מיותרת, שהיה
80 יכול לכתוב 'אם על תודה, והקריב על זבח וגו', אלא, מנין למפריש
81 תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה והרי
82 שתיהן עומדות, מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה,
83 תלמוד לומר 'התודה יקריב', שמשמע שכל תודה שירצה יקריב,
84 וכל זמן שלא התכפר שתיהן תודות, ולכך מקריב אחת מהם לחובת
85 תודתו עם לחם. יכול שתהא שניה טעונה לחם כשמקריבה לאחר
86 שכיפר בראשונה, תלמוד לומר, 'יקריבנו, והנו' ואי של 'יקריבנו'
87 משמעותו מיעוט, שרק באחד יביא חלות, ולא בשנים. אחר שריבה
88 הקטוב מיקריב, ומיעט מנו, מנין לרבות ולדות וחילופות
89 ותמורות שראויים להקריבה לאחר שכיפר בתודה עצמה, תלמוד
90 לומר, 'אם על תודה, ולשון על' משמע קרבן שטפל ונוסף על
91 הראשונה.
92 יכול שולד תודה ותמורתה יהו טעונות לחם אף לאחר שכיפר
93 בתודה, שמהנו של 'יקריבנו' מיעטנו רק חליפי תודה מלחם,
94 ששניהם תודות ועל זה שייך לומר אחד ולא שנים, אמנם ולד תודה
95 ותמורתה אינם תודה לעצמם שהרי לא הפרישם לשם תודה, אלא
96 הם מותר התודה הראשונה, ועדיין לא נתמעטו מיקריבנו, תלמוד
97 לומר, 'והקריב על זבח התודה', ועל זבח התודה מיותר שיכול היה
98 לומר 'אם על תודה יקריבנו והקריב חלות', אלא משמע שרק על
99 זבח התודה יקריב חלות, ללמדנו שתודה עצמה טעונה לחם, ולא
100 ולדה ולא חילופה ולא תמורתה טעונים לחם, שיותר תודה אינו
101 טעון לחם.

102 מביאה הגמרא: שלח רב חנינא משמיה דרבי יוחנן, לא שנו במשנה
103 שאין טעונים לחם, אלא לאחר כפרה, שכבר נתכפר והקריב תודתו,
104 אבל לפני כפרה, שעדיין לא הקריב תודתו, טעונים לחם.
105 מבארת הגמרא את דבריו: הניי בה – נשא ונתן בשמועה זו רב עמרם,
106 אהייא – על איזה דין היא נאמרה. אילימא אחליפי תודת הזכה –
107 שאמר הרי עלי תודה, וחייב עצמו בנדב, ואבדה תודתו והביא אחרת
108 תחתיה ונמצאה הראשונה, ובוה אמר שלאחר שקרבה הראשונה אין
109 מביא לחם לשניה, וקודם שקרבה הראשונה מביא לחם לשניה. אם
110 כן מדוע הוצרך לאמרו, שהרי אי חידושו הוא שלפני כפרה טעונה
111 לחם, כבר תנינא זאת בברייתא, שאמרה 'איזה מהן שירצה יקריב
112 ולחמה עמה'. ואי חידושו של אחר כפרה אינה טעונה לחם, אף זה
113 תנינא בברייתא, שמיעטה מיקריבנו שרק אחד מביא לחם ולא
114 שנים. והברייתא ודאי עוסקת בתודת חובה, שהרי אמרה 'המפריש
115 תודתו' משמעת תודתו עשוייה בה. תודתו

1 רבי אלעזר ברבי שמעון כבר לה פנותיה דאבות – כאביו רבי
2 שמעון, דאמר כל העומד לזרק פרוק דמי, ולכך אף בשחיטה
3 לבדה כאילו נעשית גם הזריקה, והנסכים התקדשו. ורק כשהיתה
4 זריקה אלא שהיתה פטולה, בזה השחיטה לבדה אינה מקדשת.

5 הגמרא דנה בשינוי הנסכים לקרבן אחר: אומר מר במשנה, הנסכים
6 שקדשו בכלי ונפסל הזבח, אם יש זבח אחר יקריבו עמו.

7 מקשה הגמרא: והא אומר רב הסדא, שמן שהפרישו לשום מנחה
8 זה, פסול לשום מנחה אחרת. וכשם שהשמן נקבע, אף הנסכים
9 והקבעו לבוא עם הזבח שנפסל, וכיצד מותר לשנותם לזבח אחר.
10 מתרצת הגמרא: אומר רבי ינאי, לב בית דין מתנה עליהם – על
11 הנסכים בשעה שהוקדשו, שאם הוצרכו לקרבן זה, הוצרכו, ואם
12 לאו – שלא הוצרכו לקרבן זה, כגון שנפסל הזבח, יהו לזבח אחר.

13 מקשה הגמרא: אי הכי שלב בית דין מתנה עליהם לשנותם, שמן נמי
14 – גם שמן של מנחה זו יהא כשר לאחרת מחמת תנאי בית דין, ומדוע
15 אמר רב חסדא פסול. מתרצת הגמרא: שמן, גופה דמנחה הוא –
16 השמן עומד להיות מעורב ובלול בתוך המנחה והוא חלק ממנה,
17 ולכך אם נפסלה המנחה ודאי נפסל גם השמן, ורק על הנסכים שאינם
18 ממש חלק מהקרבן יש תנאי בית דין לשנותם.

19 מקשה הגמרא: כיון שעל הנסכים בית דין מתנים, מדוע הם נפסלים
20 בלינה, וליתנו עליהן דניפקו – (שיצאו) לחולין לגמרי. מתרצת
21 הגמרא: לא רצו חכמים להתנות שיהיו חולין, גזירה שפא יאמרו,
22 מוציאין מכלי שרת לחול – שיותר להוציא דברים הקדושים
23 קדושת הגוף לחולין בלא תנאי, לפי שלא ידעו שאם נפסל הזבח לב
24 בית דין מתנה עליהן.

25 מקשה הגמרא: השתא נמי – גם עכשיו שהתנו לשנות את הנסכים
26 מבח לזבח, יש לחשוש, גזירה שפא יאמרו שנסכים שהפרישן
27 לשום זבח זה, כשרין לשום זבח אחר בלא תנאי. מתרצת הגמרא:
28 התני – (הלא שנה) מתתיה בן הויה ברייתא, שדין המשנה שיקרבו
29 עם זבח אחר, זהו רק כגון שהיה זבח זבוח באותה שעה שנפסל
30 הראשון. ומכיון שמיד שנפסל הראשון מובאים הנסכים לשני,
31 סבורים הרואים שהופרשו לשם השני, ולא יטעו להתיר לשנות מזבח
32 לזבח.

33 מקשה הגמרא: אבל אין זבח זבוח באותה שעה, מאי – מה דינו,
34 שאסור להקריבם עם זבח אחר ונפסל – (נפסלו הנסכים) בלינה, אם
35 כן, אדתני – עד שהמשנה שונה בסיפא, אם (לאו) [לנו] יפסלו
36 בלינה, שמשמע שרק באופן זה נפסלו הנסכים, ליפלו וליתני
37 בדיקה – שתחלק המשנה באותו ענין עצמו שעסקה בו תחילה,
38 ותאמר כמה דברים אמורים שיקרבו עם זבח אחר, באופן שהיה זבח
39 זבוח באותה שעה, אבל אין זבח זבוח באותה שעה, לא יקרבו עם
40 זבח אחר. ומכך שהמשנה אינה מחלקת בכך, משמע שקרבים גם עם
41 זבח שלא היה זבח באותה שעה. מיישבת הגמרא: הכי נמי קא אומר
42 – אכן זאת חובת התנא, כמה דברים אמורים, שהיה זבח זבוח
43 באותה שעה, אבל אין זבח זבוח באותה שעה, נעשה כמי שנפסלו
44 בלינה ופסולין.

45 הגמרא לעיל העמידה את דברי המשנה כרבי אלעזר ברבי שמעון,
46 שהוא סובר כאביו שכל העומד לזרק כורוק דמי. ומבינה הגמרא
47 שהוא סובר כאביו גם בשאר הדברים. לכך מבררת הגמרא האם
48 אפשר להעמיד את משנתנו כרבי שמעון. מקשה הגמרא: הלא דין
49 המשנה הוא מחמת תנאי בית דין, ומי אית ליה לרבי שמעון (בן
50 אלעזר) – האם סובר רבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן, והא
51 אומר רב אידי בר אבין, אומר רב עמרם, אומר רבי יצחק, אומר רבי
52 יוחנן, תמדין שלא הוצרכו לציפור, כגון הטלאים שנשארו בראשי
53 חודש ניסן משנה שוערה, ואינם קרבים, לדברי רבי שמעון, אין
54 נפדין תמימים, אלא ירעו עד שיפול בהם מום וימכרו, ואין אמורים
55 לב בית דין מתנה עליהם שיפדו כשהם תמימים. לדברי חכמים,
56 נפדין תמימים, לפי שלב בית דין מתנה עליהם שאם לא יוצרכו לא
57 יקדשו קדושת הגוף אלא קדושת דמים ויפדו. וכיון שרבי שמעון
58 חולק על תנאי בית דין, נמצא שמשנתנו אינה כמות.

59 מתרצת הגמרא: שאני תקב, בתמידים, דאית להו – (שיש להם)
60 תקנתא ברעיה עד שיפול בהם מום, ויפדו במום, ואין בהם צורך